Justin Ștefan Frățiman
MEMBRU CORESPONDENT AL ACADEMIEI ROMÂNE

Administrarea Bisericească

la Românii trans-nistrieni

ÎNTRE BUG ȘI NISTRU

Cercetare politico-istorico bisericească relativ la viața românilor ce trăesc în Rusia

CHIȘINĂU
EDITURA DIMITRIE V. PĂUN [illegible]

Prezenta lucrare e extrasă din „Revista Societății istorico-arheologice bisericești din Chișinău" cu invoirea autorului

Dimitrie V. Păun
Directorul revistei „Moldova dela Nistru"

5541

stabilirea în Ucraina Hanului a orânduelilor bisericeşti din Rusia.

Toate aceste isvoare autorul le-agăsit în arhiva consistorului Herson din Odesa, unde ele s'au adus în anul 1837 din consistorul Ecaterinoslavului, după ce ele au mai fost şi prin alte arhive; de oarece se ştie că, cathedra episcopilor Novo-Rosiei s'a stabilit în Odesa mai târziu, iară până atunci a fost ba în Poltava, ba în Novo-Mirgorod, ba în Ecaterinoslav.

Cercetarea foarte bună a protoiereului A. D. Lebedinţev lucrată după aşa sănătoase izvoare şi intitulată de el foarte modest „*Leatopiseţul bisericesc al Ucrainei Hanului*" cu toate acestea conţine în sine multe nedumeriri, conclusiuni nedrepte şi în multe cazuri nişte lămuriri şi confirmări foarte naive. Să înţelege că toate acestea s'au întâmplat din cauza că autorul nu ştia mai multe informaţiuni cunoscute istoriografilor români. Din altă parte şi istoricii româneşti până în ziua de astăzi încă n'au ştiinţă de acele date, ce au fost la dispoziţia protoiereului A. G. Lebedinţev.

Aceasta ne face pe noi să tipărim paginele ce urmează cu scopul ca să facem o cercetare mai temeinică despre viaţa bisericească şi civilă a Românilor trans-nistrieni în veacul al XVIII şi începutul veacului al XIX.

Mai găsim, că aşa numita oblastia Ociacovului sau Ucraina Hanului întinsă dela Nistru până la Bug, era administrată de mitropolia Proilavei. Cel dintâi mitropolit ca arhipăstor al Ucrainei Hanului îl găsim pe Daniil de la care în arhiva consistoriului de Odesa ni s'au pastrat în limba rusă, ca traducere din limba românească (moldovenească) numai trei gramate de hirotonire. Din aceste gramote facem concluzia că Daniil avea reşedinţa sa în oraşul Ismail, care în gramota dela 1772 se numeşte Smoilov. Apoi după documentul din 1769 Daniil hirotoniseşte un preot în oraşelul Căuşeni. In sfârşit din viedomostiile clerului vedem că după bine cuvântarea mitropolitului Daniil s'au făcut şi s'au sfinţit şase biserici, şi

anume: In anul 1761 sau făcut şi s'au sfinţit biserica din Molovata pe malul stâng al Nistrului, apoi în satele Doroţcoe, Mahala, Pogrebâ, Cucieri şi Dencov.

In gramota dela 1772 drept catedrală este aratată biserica „Sfintei Maice Parascheva" din Ismail. Eparhia purta numiri diferite din care cauză şi Chiriarhii purtau o titulatură variată şi anume: Mitropolitul Daniil în gramota dată de el în Bendir la 30 Februar 1769 se numeşte „Mitropolitul Proilaviei, al Tomarovei, al Hotinului, al tuturor marginilor Dunărei şi a Nistrului şi a întregei Ucraine a Hanului"; iară în gramota dela 4 Iunie 1772 se numeşte: „Cu mila lui Dumnezeu, Mitropolitul Proilaviei, al Tomarovei, a întregului mal al Dunărei şi a toatei Basarabiei şi al Ucrainei". Fiind bazat documentalmente că la 4 Iunie 1772 mitropolitul Daniil a hirotonit în Ismail pe preotul Thimothei Muzichevici, despre care ne mărturiseşte gramata dela 4 Iunie a anului 1772 şi având în vedere documente publicate de episcopul Melchisedec în cronica Huşilor, — vom veni la concluziunea că chiriarhii Moldovei şi ai Munteniei sufereau mitropolia Proilaviei ca un „rău inlăturabil" şi că după ce la ei s'au ivit speranţa că vor putea fi isbăviţi de jugul otoman, ei îndată au început a desfiinţa această mitropolie. Documentul citat de episcopul Melchisedec şi retipărit în cercetarea mea cu titlul „Inochentie Episcopul Huşilor" adecă epistola arhipăstorala a mitropolitului Moldovei Gavril Calimah dela 10 Ianuarie 1771, adresată locuitorilor din ţinutele date sub ocârmuirea Episcopului de Huşi Inochentie este următorul:

„Gavriil cu mila lui Dumnezeu Arhiepiscop şi Mitropolit a Toată Moldavia: De vreme ce eparhia care se ocârmuia cu păstoria cea bisericească, după urmarea vremilor de către frăţia-sa Proilavul, socotindu-se dintru început a fi din hotarul pământului şi din păstoria Moldovei, iar acum după pronia Prea-Puternicului şi atot binele săvârşitorului Dumnezeu, învrednicindu-se a scăpa din jugul cel silnic al Otomanilor prin armele cele ne-biruite

a monarhiceştei măriri a Prea-Milostivei noastre Imperatriţei Rosiei, însă rămâind fără de păstor bisericesc pravoslavnicul norod ce locueşte întru'această eparhie, precum ne-am încredinţat, socotit-am şi noi de a noastră arhi-păstorească, ne-aparată datorie, ca cei ce ne-am învrednicit prin dumnezeescul Dar a Prea-Sfântului şi de viaţă făcătorul Duh a fi Arhipăstor a tot pământului Moldovei, şi ca să nu ne osândim de către bunul păstor şi Marele Arhiereu Domnul şi Mântuitorul nostru isus Christos, pentru vre-o lenevire sau ne-bagare de samă, ca păstorii aceia cărora nu le este milă de cuvântăreaţa turma lui, n'am trecut cu purtarea de grijă a acestei eparhii, ci prin buna-voinţa noastră, aflându-se frăţia sa Kyr Inochentie episcopul Huşului aproape de acele părţi de loc, iată l-am însărcint poftindu-l ca să aibă purtare de grija la numita eparhie şi să păstorească cu privighiere şi cu toată osârdia atât partea bisericească cât şi partea politicească, îndreptându-i şi povăţuindu-i către cele sufleteşti spre mântuirea lor.

„Şi osebit de eparhia Hotinului ce s'au dat sub ocârmuire fraţiei sale episcopului de Rădăuţi Kyr Dosithei, toată cealaltă eparhie să fie întru purtarea de grijă, a numitului episcop de Huşi, până când se vor linişti lucrurile rămâind întru pacinica stare şi atuncea se va pune la cea desăvârşit buna rânduială; deci molitvele voastre preoţi şi toţi pravoslavnicii creştini ce sunteţi locuitori întracea eparhie după creştineasca voastră datorie, să vă supuneţi rânduitului episcop al Huşului, la ceale duhovniceşti, ce sunt spre a voastră aparare şi sufletească mântuire, cu căzuta cinste şi evlavie ce se cuvine Arhieriei-Sale, aceasta înştiinţăm. 1771 Genar 10. Iscalit Gavriil Mitropolit Moldovei".

Această epistolă arhipăstorală adresată de mitropolitul Moldovei Gavriil Calimach, locuitorilor ţinuturilor Ismail, Renii (Tomarova), Chilia, Acherman şi Bender ca motiv pentru desfiinţarea mitropoliei Brăilei arată că eparhia Proilavei „socotită a fi dintru început din hotarul

pământului şi din păstoria Moldovei . . . . . însă rămâind fără de păstor bisericesc pravoslavnicul norod ce locueşte întru această eparhie, precum ne-am încredinţat, socotit-am şi noi de a noastră arhipăstorească, neaparată datorie, şi n'am trecut cu vederea purtarea de grijă a acestei eparhii".

Aici, cum vede cititorul, nu e nici un cuvânt despre moartea Mitropolitului Daniil. Cu totul în altfel se exprimă mitropolitul Gavriil în gramota sa dela 1773 unde vorbeşte clar şi direct „că după moartea răposatului arhiereu Daniil Proilav, rămâind acea eparhie fără păstor şi purtator de grijă la trebuinţele duhovniceşti şi bisericeşti".

E clar că nu moartea mitropolitului Daniil a fost cauza lucrărei proiectului pentru desfiinţarea mitropoliei Brăilei şi prin urmare n'au drept aceaia care vorbesc că Daniil a murit în 1770 cum aceasta o face episcopul Melhisedech şi Auxentie Stadniţchy. E posibil că în Iaşi şi la Bucureşti nimic nu se ştia despre locuinţa mitropolitului Daniil. Noi ştim că în anul 1757 mitropolitul Moldovei Iacob Putneanu a spus aghentului trimis în Moldova de Vice-Guvernatorul Chiovului Costurin, pentru cercetarea afacerei lui Anthim ce se numea episcopul Hotinului pentru Lipoveni, următoarele: „Iară aratatul mitropolit grecesc Daniil în anul trecut în luna Noembre a fost în oraşul turcesc Bealgrad (Acherman sau Cetatea-Albă) şi de acolo unde şi pentru ce a plecat şi unde dânsul astăzi este, ori poate de hoţi este ucis pe drum, — despre aceasta în Iaşi până în ziua de astăzi nu este nici un auz (zvon)". Se poate ca la 1770 şi 1771 în Iaşi despre mitropolitul Daniil nu era nici o veste. — Să luăm samă încă odată, că documentul dela 10 Ianuarie 1771 nu arată clar şi direct moartea mitropolitului Daniil cum aceasta se face în documentul dela 1773, şi iar se dă o observare de caracter general şi anume: „Că pravoslavnicul norod ce locueşte întracea eparhie a ramas fără de păstor bisericesc". Se poate că chiar acest eveniment adică că Daniil în anul 1771 nu era mort şi era încă viu, au ser-

vit drept cauză că contele Petre Alexandrovici Rumeanţev a respuns că se uneşte cu proiectul întocmit de Gavriil Calimach despre desfiinţarea mitropoliei Proilaviei nu imediat, ci numai la 25 Aprilie 1773, cum aceasta se vede din scrisoarea contelui Rumeanţev cu această dată, şi din epistola arhipăstorală a mitropolitului Gavriil Calimach cu dată din acelaş an 1773. — Prin urmare mitropolia Proilaviei a fost administrată de mitropolitul Daniil aproape dela 1753 macar până la 1772 inclusiv.

Cu toate acestea ordinul mitropolitului Gavriil nu s'a aprobat de graful Rumeanţev într'un termen de mai mult de 2 ani. Numai dela 25 Aprilie 1773 mitropolitul Gavriil a primit dela Graful Rumeanţev următoarea scrisoare:

„Preosfinţite Arhiepiscop şi Mitropolite a Moldaviei, al meu milostiv arhipăstor! După socotinţa înştiinţărilor Preaosfinţii tale şi a Preaosfinţitului Mitropolit al Ungro-Vlahiei, pentru eparhia Brăilei şi eu socotesc că până ce se va face hotărâre dela Marea stăpânire, povăţuirea cea duhovnicească a acelor ţinnturi, a Ismailului, a Renilor, a Chiliei, a Achermanului şi a Benderului s'au fost dat episcopului de Huşi. Iar ţinutul Brăilei episcopului de Buzeu. Deci întru inplinirea acestora şi Preaosfinţia ta bine să voeşti a scrie celui mai mare povetuitor al eparhiei aceleia, după hotărârea bisericească şi politiciască; iară eu pentru înştiinţarea la Comandiria acelor ţinuturi am scris. Al Preasfiinţiei tale prea plecată slugă, iscălit Graf Rumeanţev, 1773, Aprilie 25".

Dacă facem comparatie între aceste documente apoi vedem că unul cu altul nu se prea potrivesc. Documentul dela 10 Ianuarie 1771 vorbeşte despre toată eparhia Brăilei, afară de eparhia Hotinului. In documentul dela 25 Aprilie 1773 despre Eparhia Hotinului nu este nici o menţiune. Din contra în acest document găsim vorbă despre ţinulul Brăilei, despre care în documentul dela 10 Ianuarie 1771 nu se vorbeşte nimic. Toate acestea s'au întâmplat din cauză că documentul dela 1773, 25 Aprilie, conţine în sine răspuns la proiectul mitropolitului Mol-

dovei şi acel al mitropolitului Ungro-Vlahiei. — Tot de aici cunoaştem că între amândoi chiriarhi nu s'au făcut nici o înţelegere şi fie-care din ei au trimis proiectele lor Grafului Rumeanţev separat. Cunoaştem că mitropolitul Ungro-Vlahiei a petiţionat pentru ţinutul Brăilei ca un ţinut foarte apropiat de eparhia Buzeului, despre alipirea căruia către eparhia Buzeului dânsul a şi făcut proiectul său. Iar despre celelalte părţi ale mitropoliei şi anume despre ţinuturile Ismailului, Renilor, a Chiliei, a Achermanului şi a Benderului, a scris mitropolitul Gavriil Calimach. Afară de aceasta dânsul a proectat desfiinţarea episcopiei de Hotin şi alipirea ei către episcopia de Radauţi. Deci despre aceasta în documentul dela 25 Aprilie 1773 nu se vorbeşte nimic, ci poate fi văzută ca o lacună a cancelariei grafului Rumeanţev. Cu toate acestea episcopul de Roman Melchisedec n'are nici un drept a afirma că Chiriarhii Moldovei şi Munteniei au avut între dânşii o înţelegere şi că prin urmare ei au înaintat grafului Rumeanţev un proect despre desfiinţarea mitropoliei Brăilei. Noi credem alta, şi anume, fie-care chiriarh al Moldovei şi Munteniei separat au făcut proiectele lor şi le-au înaintat grafului Rumeanţev ne-având între ei nici o înţelegere preliminară. Să înţelege că n'au drept a face aceste afirmări nici alţi scriitori care îl urmaresc pe Melchisedec din cuvânt în cuvânt.

Tot întracelaş an 1773 avem dela mitropolitul Moldovei Gavriil Calimach următoarea gramată:

„Gavriil cu mila lui Dumnezeu Arhiepiscop şiMitropolit Moldoviei, cuviosiilor voastre Arhimandriţi şi Egumeni, moliftele voastre Preoţi şi Diaconi, şi toata partea bisericească; dumneavoastră pravoslavnici creştini, parte politicească, ce vă aflaţi în ţinuturile Ismailului, Reni, Chilia, Acherman şi Bender, dela milostivul Dumnezeu vă rugăm har, milă, pace, sănătate, viaţa curată şi sufletească spasenie. Iară dela smirenia noastră molitfă şi arhierească blagoslovenie de obştie, vă trimitem. Către aceasta vă înştiinţăm că după moartea reposatului Daniil Proilav, ră-

mâind acea eparhie fără de păstor şi purtător de grijă la trebuinţele bisericeşti şi duhovniceşti, noi după arhierească noastră datorie n'am trecut cu vederea a lua aminte şi a purta grija pentru deplina paza a rânduelei bisericeşti în părţile acelea, şi arătând prin raport Măriei Sale prea luminatului General Feldmareşal şi a fel de fel de arme cavaler, Petru Alexandrovici Rumeanţov, trebuind ca neaparat a păstori aceia eparhie am cerşut ca să se dea sub purtarea de grijă a frăţiei sale iubitorului de Dumnezeu Kyr Inochentie episcopul sfintei episcopii Huşului fiind şi aproape de eparhia frăţiei sale, care cerere găsinduse cu cale şi de către Măria Sa, prin luminatul ordin ne-au dat voe ca până se va hotărâ de către înalta şi Marea stăpânire în ce chip să se urmeze rânduiala păstoriei acei eparhii, să vă dea asupra fraţiei sale numitului episcop. După urmarea orânduelei sfintelor canoane, iată s'au dat această eparhie sub purtarea de grijă a frăţiei sale episcopului de Huşi Kyr Inochentie, căruia îi dăm voie a săvârşi acolo toate cele ce se cuvin Arhieriei, adecă, să predice şi să cerceteze a doa oară toate pricinile bisericeşti, ceteţi, cântăreţi, şi purtatori de sfeşnice, să însemneze ipodiaconi şi diaconi să săvârşească şi să sue la treapta preoţiei pe cei vrednici duhovniceşti părinţi, să aşeze prin ale sale cărţi duhovnici, monahi şi monahii se facă chip mare şi chip mic, dumnezeeşti biserici să sfinţească şi să înveţe pe pravoslavnicul norod părinteşte lucru ce este de suflet folositor şi mântuitor ocârmuindu-i la cele sufleteşti faceri de bine şi ori ce va lega să fie legat şi ce va deslega să fie deslegat după pravilă.—Şi toate câte se cuvin arhieriei să le săvârşască precum s'au zis. Drept aceia toţi cei ce vă aflaţi în eparhia aceasta, pravoslavnici creştini parte bisericească şi politicească, datori să fiţi a da frăţiei sale toată căzuta cinste şi buna cucernicire şi primire. Să-l ascultaţi şi să-i vă supuneţi ca unui arhiereu şi păstor ne-arătându-i nici o împotrivire şi toate cele ce se cuvin venituri bisericeşti şi îndreptăţiri îndrept după obiceiul eparhiei să i să dea şi să se pomenească nu-

mele frăţiei sale la toate sfântele Liturghii după pravilă. — Deci pentru mai mare încredinţare datu-s'au acestui de Dumnezeu iubitor episcop Kyr Inochentie fratele nostru şi intocmai slujitor această arhierească carte cu a noastră iscălitură iscălită şi cu pecetea Sftei Mitropolii pecetluită.— Anul de la Christos: 1773".

După moartea mitropolitului Daniil, Ucraina Hanului sau oblastia Ociacovului a fost administrată de episcopul de Huşi Inochentie. — Incă în gramota dela 10 Ianuar 1771 mitropolitul Gavriil Calimach scrie: „Că osebit de eparhia Hotinului ce s'au dat sub ocârmuirea frăţiei sale episcopului de Rădăuţi Kyr Dosithei, toate cealaltă eparhie să fie întru purtarea de grijă a numitului episcop de Huşi". Va se zică a întrat sub ocârmuirea episcopului de Huşi şi Ucraina Hanului, care până atunci se ocârmuia de mitropolitul Proilavei. Dintr'un document (gramata de hirotonire) dela 28 Mart 1775 dat preotului Chirilov, asemene din gramota de absolvire dată aceluiaş preot, noi vedem că episcopul Inochentie avea în Ucraina Hanului tot dreptul de arhipăstor. — Iacă acest document foarte important scris în moldoveneşte şi apoi tradus în ruseşte şi tipărit de protoiereul Lebedinţev în aratată lucrare.

„Inochentie cu mila Lui Dumnezeu episcopul Huşilor.

„După darul şi puterea Prea Sfântului şi de viaţă făcătorului Duh, date smereniei noastre dela Cel mai Inalt Arhiereu, Domnul Nostru, Iisus Hristos, venind înaintea noastră acest temător de Dumnezeu bărbat, cu numele Teodor, cu mare smerenie a cerut treapta preuţească şi noi pe el mult cercetându-l şi după mărturia duhovnicului lui s'a găsit vrednic; l'am chiemat şi l-am urcat la treapta de ceteţ, ipodiacon şi apoi l'am hirotonit diacon şi preot întreg, însemnându-l pe el în satul Iasinova lângă Balta dându-i lui putere şi blagoslovenie a sluji tot ce se cuvine preotului şi anume: A cununa, a boteza, a sfinţi Sf-tul Maslu şi a sluji Sf-ta şi dumnezeiasca Liturghie numai în aratatul mai sus sat. Iar dacă se va duce în altă parohie fără ştirea şi blagoslovenia noastră

să fie caterisit dela toată slujba preuţească. Afară de aceasta i'am dat lui putere şi blagoslovenie a mărturisi când oare care creştin va fi bolnav de moarte şi de faţă nu va fi alt duhovnic; deci în alt-fel să nu îndrăznească a mărturisi până când nu va învăţa posledovania cea obişnuită a mărturisirei cum se cuvine şi atuncia i se va da gramota de duhovnic. Pentru acesta toţi să-l aveţi pe el în cinste şi dragoste, ca pe un vas ales a Sfintei Biserici şi slujitor al sfintelor Taine, căruia pentru încredinţare i s'a dat dela noi această gramotă iscalită şi cu pecetea sfintei episcopii pecetluită, anul 1775 Martie în 28 zile".

Din altă gramată a episcopului Inochentie dela 1780, vedem că acest preot a primit bine cuvântarea episcopului să-şi caute altă parohie în Novorosia. Textul gramotei este următorul: „Facem ştiut despre acest preot cu numele Teodor Chirilov pe care noi l'am hirotonit pentrú satul Iasinova din stăpânirea Hanului la Balta şi întâmplându-se că oştile ruseşti în 22 Aprilie 1775 se întorceau în Patria lor după rezboiul între Rusia şi Turci au luat cu dânşii şi oameni parohieni lui, pentru aceasta noi am judecat să-i dăm lui blagoslovenie arhierească, unde dânsul îş şi va găsi sat adică parohie şi i-am dat drumul în Novo-Rosia. Anul 1780, Iulie 23 zile. Inochentie Episcopul Huşilor".

Odată cu episcopul Inochentie vedem că afacerile bisericeşti în Ucraina Hanului se administrau de mitropolitul Proilav Ioachim care în gramatele sale se numeşte: „Ioachim cu Mila lui Dumnezeu Mitropolit Proilav, Tomarov, Hotinean şi a toată stăpânirea Ucrainei".

Ioachim personal a vizitat Ucraina Hanului în anul 1776 când în oraşelul Balta a hirotonit ca preot în biserica Sf. Nicolai pe Gherasim Tesovschy; într'acelaş an 1776 Ioachim a făcut serviciul divin şi a hirotonit în satul Ilie în biserica Sf-tului Ilie un preot. In anul 1777 Ioachim a hirotonit preot în satul Valea-Huţului, şi în sfârşit în anul 1779 a făcut trei hirotonii în satele Molovata şi

Mahala. In propunerea sa adresată protoiereului Andrei, căruia i se porunceşte să înscăuneze în parohie şi să 'l înveţe orânduelele bisericeşti pe nu de mult hirotonitul preot Chiril Brilev, singur mitropolitul Ioachim vorbeşte despre vizitările canonice care dânsul le făcea la Românii dintre Nistru şi Bug. Intre altele Mitropolitul scrie:

„Asemene ca nimene să nu 'i facă lui nici o obijdă până la venirea noastră" şi atuncia dânsul făgăduesţe că 'i va da noului hirotonit preot gramata de paroh. — Acest Preot Chiril Brilev, cum se vede din gramota dela 16 Iunie 1776 a fost însemnat preot în satele Teia, Speia, Butur şi alt sat, în gramotă ne-aratat. — Se mai vede din cererea preotului Brilev, adresată arhiepiscopului Ambrosie, că dânsul din cauza suferinţelor din partea necredincioşilor, a fost transmutat *în oblastia Moldovei la monastirea femeiască din Recina.* In mărturia iconomului Leon se vorbeşte că acest preot cu numele Chiril a venit ca să îprimească gramota de demisie. „Deci fiindcă Preasfinţitul,— nţelege pe Chiril, nu pe Ioachim cum înţelege protoereul A. G. Lebedinţev, — „în aceste vremuri de primejdie se găseşte departe, apoi i s'a dat lui dela noi această mărturie, că dânsul a fost însemnat în satele din provincia de jos care se numesc Teia, Speia, Butur şi fiind că dânsul trăind în acele sate până în vremea de astăzi, a fost obijduit de necredincioşi, pentru aceasta a mers în Moldova, ţinutul Orheiu în satul Rezina şi fiind că noi îl ştim, apoi i-am dat lui în mâini această mărturie pentru încredinţare. Anul 1777, Iulie 16 zile. Iscalit Iconom Leon, din satul Dubăsari".

Din vedomostiile clerului pe anul 1780 vedem că mitropolitul Ioachim într'acest an a făcut serviciul divin în satul Molovata şi aici a hirotonit ca preot pe Ştefan Veselovschy; se poate ca această vizitare canonică a mitropolitului Ioachim în Ucraina să fi fost ultima. Cercetând hărţile de pe atuncia, de exemplu, harta lucrată la 1796 pentru locotenenţia din Vosnesensc, noi găsim că satu Iasinova este aratat lângă Balta, la hotarele guberniil

Braţlav, care gubernie pe atunci exista. Prin urmare protopopia Dubăsarilor se întindea dela oraşul Dubăsari în sus pe Nistru spre hotarele poloneze, adică pe malul stâng al Nistrului până la râuleţul Mocrâi-Iagorlic, apoi pe lângă acest râuleţ, până la Balta, şi în sfârşit pe râul Codâma până la Olviopoli, unde Bugul se uneşte cu Seniuha.

Altă protopopie a fost mai jos de Dubăsari şi se întindea până la Marea-Neagră. Despre existenţa acestei protopopii facem conchidere din mărturia Iconomului Leon, unde se vorbeşte că preotul Chiril Brilev a fost însemnat preot „pe satele din provincia de jos, Teia, Speia şi Butur" din propunerea mitropolitului Ioachim dela 16 Iunie 1776 pe numele protoereului Andrei din Măieşti, facem conchiderea că acest protoiereu sau iconom sta pe atuncia în fruntea protopopiei a doua, care protopopie, dacă ne vom înţelege cu protoiereul A. G. Lebedinţev, că Măieştii este nu altul de cât satul Malaeşti, apoi putem numi această protopopie, protopopia Mălăeştilor. — In realitate se găseşte că satele Teia, Speia şi Butur, unde a fost însemnat ca preot Chiril Briliov, sunt pe Nistru mai jos de Dubăsari.

Datoriile protopopului, după propunerea mitropolitului Ioachim dela 16 Iunie 1776, au fost: Mai întâi, ca să înscauneze pe cei *noi hirotoniţi*, în *parohii*; „pe acest preot venit", zice propunerea, „cu numele Chiril, hirotonit de noi l-am însemnat să fie pe următoarele sate: Teia, Speia, Butur şi alt sat, şi 'l trimitem la Sfinţia Ta, să'l înscăunezi fiind-că lui s'a dat dela noi această parohie. A două datorie a protopopului a fost să înveţe pe cei noi hirotoniţi orânduelele bisericeşti sau, cum glăsueşte propunerea, „să-l înveţi pe el orânduelele slujbelor bisericeşti, precum şi sfinţia ta ai fost învăţat de alţi preoţi bătrâni". A treia datorie a protopopilor, aratată în propunerea mitropolitului Ioachim, a fost ca protopopul să ia măsuri în privinţa celor noi hirotoniţi, ca ei să nu fie obijduiţi de nimene, sau cum se vorbeşte în propunere, în privinţa preotului Chiril Briliov, asemenea ca nimene să nu-i facă

lui nici o obijduire „până la venirea noastră". Din toate acestea facem conchidere că protopopiatul a fost o instituţiune administrativă, iar protopopul o persoană executivă.

Dela anul 1789, când s'a început al doilea războiu Ruso-Turc, să începe în Ucraina Hanului o influenţă rusească, şi chiar din anul 1789 vedem că această Ucrainâ este administrată în cele bisericeşti de arhiepiscopul Poltavei Amvrosie (Serebrenicov) din eparhia Oloneţului, care administra nu numai întinsa sa eparhie în care întra toată Novorosia, dar dânsul administra şi toată Moldova fiind însemnat de Sf. Sinod din Petersburg prin ucazul ţarinei Caterina II-a. Ca ocârmuitor al Exarhiei Moldovei, trăind în Iaşi, Amvrosie da porunci şi pentru Ucraina Hanului până la 1792 când dânsul s'a înapoiat în Poltava. Amvrosie întăria în parohie preoţi hirotoniţi mai înainte şi însemna aici pe alţii hirotoniţi din nou. Era ca regulă că preoţii trebuiau să aibă afară de gramata de hirotonire şi ucazul lui Amvrosie, că dânsul este numit în însemnata parohie ca preot. In viedomostiile clerului găsim 14 însemnări făcute de Amvrosie (Serebrenicov) şi anume: în anul 1789 s'a însemnat de el un preot în satul Slobozia, la 1790 în satele Ternovca, Iasca, Nicolaevca, Molovata şi Corotna; în 1791 la Glinoaia, Butur şi Pasitel; în 1792 la Ciubărci (Cioburci), Ciorna, Dubăsari, Roghi (Rogui) şi Ocna. Afară de aceasta în anul 1791 arhiepiscopul Amvrosie personal a însemnat ca blagocin pe preotul din satul Coşniţa, Manoil Borjacov.

Din toate acestea facem conchidere, că dela Amvrosie Serebrenicov, persoanele administrative bisericesti îş pierd autoritatea lor şi sunt înlocuite cu altele. — Asemene instituţiunele cele vechi se desfiinţară şi în locul lor se înfiinţează nişte instituţii noi, ca acele din Rusia. — Aşa, încă dela 1789 noi nu ştim nimic despre mitropolitul Chirii ca chiriarh al Ucrainei Hanului. Dela 14 Septembre a anului 1792 Iosif (Argutinschy) arhiepiscopul Gaicanschiei sau al Armenilor, scrie mitropolitului, — nu ştiu căruia, al Moscovei — Platon Leuşin, sau al Petersburgului — Grigorie

30956

Petrov, — următoarele: „Prea înălțate stăpâne, al meu Milostiv Domn și făcător de bine părinte! Ne întreruptele lucrări la întemeiarea orașului (se înțelege orașul Grigoreopole) m'au lipsit pe mine a vă da înalt preasfinției Voastre datoria respectelor mele și nemărginitei mele supuneri și fidelitate. Cele mai convingătoare rugăminte a preasfințitului Iuber, a mitropolitului Iona și a preasfințitului Hotinului Chiril, ca să li se deie lor vre-o subsidie cu toate că nu e datoria mea, deci numai luând în samă compătimirea despre situația lor, am îndrăznit a vă scrie de oarece la cel dintăi, domiciliat în Moldova i s'au luat monastirea și salarul însemnat, asemenea lui nu i s'a deslegat a purta panaghia și pentru aceasta ne-având mai mult nici o nădejde, așteaptă bucurie dela buna-voința înalt preasfinției voastre; iară preasfințitul Chiril trăește în Dubăsari, ducând cele mai mari nevoi și cea mai de plâns sărăcie ne-având macar de hrană. Dacă se va însemna acestui din urmă 500 ruble în fiecare an pentru traiul lui apoi aceasta destul de bine va înlătura nevoile lui. Eu cerând bine cuvântarea înalt preasfinției voastre rog ca să-mi fie mie ertată obraznicia mea, că eu am îndrăznit despre aceasta a vă scrie. Despre altele va comunica înalt preasfinției voastre, Filip Bogdanovici Maniciarov.

Cu cel mai adevărat respect și cu nemărginită fidelitate și supunere voi fi până la sfârșitul zilelor mele.

Al înalt preasfinției Voastre, al meu milostiv stăpân și făcător de bine Părinte.

Cea mai supusă slugă și rugător către Dumnezeu Iosif arhiepiscopul Gaicanschii (în limba armenească). Septembre 14 zile 1792. Grigoreopoli".

Din acest document scoatem că mitropolitul Chiril în anul 1792 trăia în Dubăsari în cea mai mare sărăcie numai ca episcopul Hotinului. Iară în vedomostiile clerului găsim că mitropolitul Chiril în anul 1796 a făcut două hirotonii în Dubăsari, însă cu deslegarea preasfințitului Gavriil al Novorosiei, apoi fost mitropolit al Chievului și

în sfârşit mitropolit al Chişinăului şi al Hotinului. Pe mitropolitul Chiril noi îl găsim şi pe urmă, deci tot fără eparhie.

Tot pe la 1791 s'a format o eparhie nouă — a Cetăţei-Albe şi a Nistrului (Bealgorodscaia şi Podniestrovscaia) şi ca episcop s'a numit Gavriil Bănulescu-Bodoni. Drept că această eparhie s'a format numai ad-hoc şi dânsa a existat numai până la înalţarea lui Gavriil Bănulescu-Bodoni la postul de mitropolit al Moldovei, — dar tot odată, această eparhie dacă ar fi existat mai mult, trebuia să administreze mai întâi afacerile bisericeşti ale Românilor dintre Nistru şi Bug. Aceste toate le vedem din scrisoarea arhiepiscopului din Ecaterinoslav, Amvrosie (Serebrenicov) dela 23 Ianuarie 1792 către contele Platon Alexandrovici Zubov.

Iată cum se citeşte această scrisoare în traducere:

„Prea luminatule graf, milostivul meu stăpân! După reîntoarcerea din Petersburg, prealuminatul defunctul conte Potemchin verbal mi-a declarat mie că în loc de eparhia Cetăţei-Albe şi a Benderului dânsul are în vedere a dobândi dela Majestatea Sa Imperatriţa înalt ordin pentru înfiinţarea altei (eparhii) a căruia viitorul preosfinţit să 'i fie supuse toate oraşele şi satele dintre Bug şi Nistru până la Marea-Neagră. Şi fiind-că într 'acele oraşe şi sate trăesc afară de ciornomorţi moldoveni şi poloni veniţi, iară ţara aceia cu hotarele ei se mărgineşte cu Polonia şi cu cneazatul Moldovei, apoi pentru relaţiune comodă în afaceri şi mai ales pentru ca locuitorii să fie puşi la cale a descălica din ţările cele de dincolo de hotar, dânsul (Potemchin) dorea după bunul înţeles cu mine să aibă ca preosfinţit pe arhimandritul Iov, care este ştiut luminăţiei voastre, din neamul apropiat cu Potemchin, fiindcă în toate esenţialmente precum în cinstita sa viaţă aşa şi prin buna stiinţa a limbilor polonă şi a celei moldoveneşti, este foarte potrivit la aceasta. — Dacă Majestatea Sa Imperatriţa va bine voi să poruncească, ca această propunere a defunctului să fie împlinită în fapt, apoi eu

cu aceasta repet excelenţei Voastre aprobarea mea despre părintele arhimandrit. Se va putea ca episcopului să-i fie dată numirea de Oceacov şi Dubăsari, ori cumva altmintrelea, şi să fie ca un vicar al eparhiei din Ecaterinoslav: reşedinţa sa va avea-o acolo, sau în vremea din întâi în Bogoiavlensc, cum propunea şi defunctul. In celelalte sunt cu respectul adânc către excelenţia voastră milostiv stăpân cel mai devotat serv. Semnat Amvrosie arhiepiscopul Ecaterinoslavului, Ianuarie 23 zile 1792" [1]) Contele sau graful Alexandru Bezborodov dela 7 Aprilie 1792 scrie către Ţarina Rusă Ecaterina II-a următoarele: „Prea Milostivă Stăpână! Inalta împărăteştei Voastre Majestăţi poruncă, ca zile e acestea să fie pus ca mitropolit a Moldo-Vlahiei episcopul Cetăţei-Albe şi al Benderului Gavriil după înţelegere a arhiepiscopului de Ecaterinoslav şi a generalului Cohovschii cu mine, s'a înfăptuit de mine luându-se în consideraţie obiceiul şi datinele acestui pământ. Amândoi arhiereii s'au înţeles între ei ca până la eşirea armatei ruseşti, arhiepiscopul Ecaterinoslavului ca membru al Sinodului şi ca episcop al exarhiei, va rămânea aicea având drept de primăţie şi cu locuinţa în monastirea Golia, iar mitropolitul cel nou va întra în casa mitropoliei. După obiceiul ţărei, mitropolitul de aici după alegerea şi întărirea lui primeşte dela Gospodarul Moldovei cârja de păstorie în faţa clerului şi a divanului. In loc de aceasta, fiind că Moldova se găseşte în puterea tractatului de pace sub stăpânirea armelor voastre, apoi generalul Cohovschii, ca suprem comandant al armatei, în faţa treptelor duhovniceşti şi politiceşti va îndeplini acest obicei. Persoana mitropolitului nou din punct de vedere al educaţiei şi a cucerniciei lui este foarte dorită de acei de aici. Cu toate că ei se tem a o arăta aceasta de faţă, şi dânsul speră că se va întări în acest loc pe multă vreme. Cu cea mai mare supuşenie pe lângă aceasta vă aduc diferite scrisori înmânate mie de Amvrosie arhiepi-

1) Memoriile Societăţei Istorico şi Arheologice din Odessa, volum 9 pag. 201.

scopul Ecaterinoslavului, raportând despre conținutul lor: 1) că defunctul general feld-mareșal ducele Potemchin-Tavriceschii în ultimele zile ale vieței sale mi-au spus mie exact gândurile sale, să raportez împărăteștei voastre măriri că având în vedere mărimea și diferitele națiuni trebue să fie însemnat un episcop-vicar pentru partea de pământ din nou dobândită între Bug și Nistru, socotind vrednic pentru aceasta pe ruda sa arhimandritul Iov Potemchin, care știe limba moldovenească și cea polonă, om foarte blând și cucernic. Deci, aceasta dânsul n'a îndeplinit, câte-o dată gândind că după însemnarea episcopului de Cetatea-Albă și Bender, Gavriil ca mitropolit al Moldo-Vlahiei, menționatul arhimandrit Iov să fie hirotonit întâi într'acest loc, (Cetatea-Albă și Bender), iară după închierea păcei, episcopul deja gata să fie transmutat în locurile din nou dobândite; iar altă dată, gândind că se va putea ca dânsul să fie numit al Dubăsarului și altui care-va oraș; 2) bunătățile acestui pământ atrag pe dor torii a se sălășlui în ei în același număr și pe așa numiții staroobradzi, din care cauză raportul arhiepiscopului ca să le fie lor deslegat a li se da lor preoți și a-și face biserici, trebue să fie luată în considerație; 3) nu mai puțin mi se pare mie temeinică cererea acestui arhiereu ca pentru ajutorința lui și mai ales în caz dacă armata ce este aicea pentru diferite nevoi va rămâne existentă, să-i se însămne conform statutului de serviciul militar, un preot de „câmp" din arhimandriți sau ieromonahi, după vederea lui, pe aceiaș bază cum aceasta s'a făcut în vremea defunctului feld-mareșalului. Iar ceia ce privește îndestularea lui cu leafă și altă întreținere a clericilor după statutul numitului feld-mareșal, toate acestea eu le-am trimis către generalul Cohovschii, carele nu va lăsa să se dea cuvenitul ordin, dând demisie la cei de prisos și reținând pe cei care sunt de trebuință necesară. Nu pot lăsa fără raportare pentru înalta observare despre doritorii a se sălășlui pe pământul din nou dobândit cât trebue ca această populație și toată grija despre ea, să

fie încredinţată guvernatorului din Ecaterinoslav sau altui cuiva; până când se va putea face împărţirea pământului în ţinuturi şi construirea oraşelor şi în general până când gubernia Ecaterinoslavului va fi potrivită cu alte (gubernii). Aceiaşi înalt vă presint petiţiunele dela arhiereul armenesc şi dela obştia lor, mărturisind că dânsul ca îngrijitor să stăruească ca să fie colonizaţi în Rusia nu numai din Iaşi, Ismail şi Chilia conpământenii lui, deci şi din Ţarigrad şi alte ţări turceşti. — Eu n'am nici o îndoială, în curs că de 6 ani această regiune se va împlea cu agricultori, meseriaşi şi negustori. Locuitorii aceştia dinainte propun, că dânşii aice vor găsi refugiu de toate apăsările lor. Locuitorii Poloni ne-luând samă la toate vederile amăgitoare a constituţiei nouă, mulţi preferă sa-şi facă locuinţe sub administraţia de aceiaş lege. Unii din acei ce au primit bine-faceri dela îndurarea voastră, boeri, au în vedere în Nicolaev şi în oraşele, care vor fi fondate în acest nou pământ, că vor face diferite instituţiuni folositoare, aducând aici oameni şi capitalurile lor. Sunt cu cuvenită plecăciune şi supunere al Inpărăteştei Voastre măriri credinciosul supus graful Alexandru Bezborodcu în Iaşi. Aprilie în 7 zile 1792 [1]).

Tot într'această regiune şi mai pe urmă s'au colonizat şi alţi Români. Iată ce scrie Ţarina Ecaterina II-a guvernatorului din Ecaterinoslav: „D-le General-Maior şi Guvernatorul Ecaterinoslavului Cohovschii, trimiţindu-vă cu aceasta registrul boerilor şi funcţionarilor din Moldavia si Valahia, cari după dorinţa noastră au primit gradaţie de ştab şi ober oficier, vă poruncim pe baza Ucazului nostru dela 27 Ianuarie, trimis ca ei să primească destulă suprafaţă de pământ pentru colonizarea lor în regiunea din nou dobândită şi fiindcă unii din ei doresc ca să între în serviciul nostru, apoi să vă stăruiţi ca ei să fie împărţiţi prin gubernia dată în administraţia voastră, după

1) Memoriile Societăţei Istorice şi Arheologice din Odesa voi. 9 pag. 292 — 294.

puterile lor. Rămânem către D-vostră bine-voitoare. St.-Petersburg. Noembre în 9 zile 1792".

Boerii şi funcţionarii din Moldavia şi Valahia, cari au primit cu acest prilej dela împărăţia rusă gradaţii de ştab şi ober oficier şi grade de Stat în ziua de 9 Noembre 1792 sunt:

In gradele de armată:
Locot. Colonel (Pod-Polcovnic): Nicolai Carpov.

In gradul de Premier Maiori:
Ioan Cănănău, Margarit Depreradovici.

In gradul de Căpitan:
Nicolai Diaurov, Ştefan Belciu, Dimitrie Ciolac, Cristofor Saidji, Nicolai Stanilevici.

In gradul de Locotenent (Porucic):
Ioan Seneca, Andrei Cruşivan, Ioan Nebescul, Ioan Dragodie, Teodor Sabeu, Vasilie Done, Cristofor Zotu, Manuila Cademici, Dimitrie Maniul, Nicolai Cecherulea, Anastasie Dimitrie, Manuila Saul, Ioan Boian.

In grade de Stat:
Asesori de colegiu: Ioniţă Macarescul, Teodor Pomană, Dimitrie Cucu, Constantin Calafat.

In gradul de consilieri titulari:
Panaiodoros Păun, Constantin Exoporit, Constantin Andreiaş, Petru Ochincă, Andrei Sabbiu, Dimitrie Bonecu, Manolache Eni, Cristofor Armanu, Grigore Ghioli-Oglu, Manuilă Gheorghief, Ioan Cheşco, Gheorghe Sava, Matei Testobuza, Atanasie Raugo, Constantin Lamprose.

După acest registru, de toţi s'au primit în gradele de arme: Locot-Colonel unu, premieri-maior doi, căpitani cinci, locotenenţi patrusprezece; In gradaţii de stat: Asesori de colegiu 4, Consilieri titulari 16, iară cu totul 42 oameni. A iscălit General-Maior, Vasile Popov.

Tot acelaş, guvernator Cahovschi a primit la 27 Ianuar 1792, următorul rescript:

„Domnului guvernator al Ecaterinoslavului Cahovschy. Dând ucaz senatului nostru despre alipirea la guvernia

administrată de D-voastră a pământurilor din nou căpătate de la Poarta Otomană aşezate între fluviile Bug şi Nistru, şi pentru înmânarea D-voastre grija despre colonizarea lor cu oameni cari vin de peste graniţă, după treptele lor şi pe baza planului guvernământului Ecaterinoslavului vă poruncim: 1) Să căutaţi această ţară s'o împărţiţi pe ea în judeţe, să însemnaţi oraşe după putere şi despre aceasta nouă şi senatului nostru să ne prezentaţi opinia D-v cu planuri; 2) Să luaţi cea mai mare grijă de această ţara ca în cel mai scurt timp să fie colonizată, dând loc în ea cum pentru slobozii de stat, aşa şi pentru boeri părţi nu mari şi nici de cum mai multe de cât este pus în planul Ecaterinoslavului, şi obligându-i că acei ce vor primi aceste părţi de pământ să le colonizeze fără perderi de timp; 3) Să fie luat seama că satele statului să nu fie amestecate cu satele boereşti; 4) Comănzile arnăuţeşti şi volintireşti care au fost pe lângă armata defunctului conte Potemchin Tavricéschy şi avea în vedere să le colonizeze pe acest pământ din care (comănzi) s'au şi format în cazul dintâi o oaste colonizată. D-v imediat după relaţii cu comandantul armatei generalul Cahovschy veţi lua măsuri ca aceasta să se înfăptuească şi fiindcă trebueşte întâi dat ajutor la colonizarea lor, apoi fiind lipsă de păduri care vor servi la construirea caselor, îngrijiţi-vă tot acuma pentru aducerea lemnăriei din Moldavia. Poruncind fostului portar din Moldavia Gaios, care pregăteşte pădure pentru flotă, ca el să aducă destulă cantitate de lemne şi pentru case pe malul stâng al Nistrului; 5) Boierii Moldoveni cari au intrat sub supunerea noastră, merită ca să primească cu preiubită preferinţă; 6) Păzirea graniţelor noastre de boale periculoase, trebueşte să fie unul din cele mai principal obiect al atenţiei D-vs. Suntem încredinţată în celelalte că după osteneala D-vs, ştiută către serviciul nostru, nu îţi lăsa nimic ca voia noastră să fie îndeplinită în modul cel mai exact şi rămânem către D-vs. bine-voitoare".

Pe original este iscălit „Ecaterina". Ianuarie în 27 zile anul 1792 Sanct-Petersburg *).

Conform acestui rescript, regiunea între Nistru şi Bug s'a împărţit în patru judeţe. Avem la îndemână „vedomostiile" a patra judeţe, care formează oblastia din nou dobândită de la poarta Otomană şi anexată la locotenenţia Ecaterinoslavului în 1792.

Acestei populaţii dintre Bug şi Nistru în majoritate românească, cum se vede chiar din documentele ruseşti citate până acuma, pentru care se vorbea despre înfiinţarea unei episcopii deosebite şi i s'a întemeiat şi o tipografie la Dubăsari cu scop ca să se tipărească în ea şi cărţi româneşti, i s'a înfiinţat la 19 Aug. 1793 în Dubăsari şi o administraţie duhovinceascâ, pentuca, cum se spune în ucazul consistorului Ecaterinoslavului „ca Preoţimea să nu rămâe fără cuvenita căutare şi stăpânire". In administraţia duhovniciască din Dubăsari au fost însemnaţi preoţii din catedrala Adormirei Maicei Domnului din Dubăsari, protoiereu Filoftei Vladevici, care până în acel moment a fost Protopop în Dubăsari, iar după moartea lui Vladevici tr'acelaş an 1793 president în administraţia duhovnicească a fost însemnat Ioan Glijinschi, care a ocupat acest post până la 1798, când dânsul a fost mutat în oraşul din nou construit, Tiraspol.

Sub privigheria administraţiei bisericeşti din Dubăsari pentru toată regiunea dintre Nistru şi Bug au fost însemnaţi 4 blagocini. Cea întâi hârtie care a eşit din administraţia duhovnicească din Dubăsari şi adresată blagocinilor a fost cu următorul conţinut: „Fiindcă administraţia nu are ştiinţă, afară de satele şi sloboziile în care sunt biserici şi preoţi, că din nou s'au colonizat şi se colonizează sate şi slobozii, deci anume care şi câte curţi sunt în ele, şi ce distanţă anume este de la un sat la alt sat şi slobozie, şi acele sate şi slobozii sunt de stat sau boireşti şi ceia ce priveşte în acele sate şi

*) Din Memoriile Societăţei de Istorie şi Antichităţi. Odesa. Vol. II, pag 770

slobozii şi curţi, dacă pot fi în ele biserici şi până la construirea lor dacă trebuesc preoţi şi anume în care sate trebuesc, — administraţia despre aceasta nimic neştiind, pentru aceasta despre tot ce este scris mai sus făcând după forma alăturată vedomostie, să fie fără zabavă trimisă la administraţia duhovnicească". [1])

Pelângă acest ucaz dela 21 Octombre 1793 este alăturat câte o listă în care se numără şi se împărţăsc între blagocini următoarele sate:

Blagocinului cercului I, preotul Manoil Borjacov, sunt supuse satele: Lunga, Pogrebâ, Coşniţa, Pererăta, Ciorna, Şibca, Doroţcoe, Beleacova, Butur, Speia, Tocmogeia, Şeea, Mălăeşti, Băcanii, Mahala, Corjova, Cucieri, Molovata, Roghii şi Dubova. (In satul Roghii, la două vârste depărtare a fost monăstirea Roghii, în care este o biserică până 'n ziua de astăzi conservată, săpată în piatră, şi consacrată sfântului Simion Stălpnicul).

Blagocinului Cercul II-lea, preotului Roman Ivanov, au fost supuse satele: Ternovca, Suclea, şi Cuciurgan de la Maiorul Harjeu până la Zavertaica, toate satele: Caragaş, Slobozia, Ciobruci (Ciubărci), Glinca, Corotna, Zavertaica, Iasca, Beleaevca, Nicolaevca, Adjider, şi de la Sfipla pe Sfinaia sloboziile care sunt.

Blagocinului din Cercul al III-lea, preotul Filip Nedolschi, au fost supuse satele următoare: Ananievo, Valea Huţului, Malanca, sloboziile ducelui (Contelui) Veselovschi, a Brigădirului Isaciov, a generalului Cutuzov-Goleniscev, a generalului Tolstoi, a generalului Zavadovschi, Ociacov şi altele care sunt pe Tiligul şi râul Brizan, asemene pe limanul râului Bug şi pe Codâma: Golta, Comorova, Sirova, Criboe-ozero şi Cvozdovca. (In Ociacov biserica la 1792 a fost transformată din geamie).

Blagocinului Cercului al IV-lea, preotul Gh. Sulima, au fost supuse următoarele sate: Lipeţcaia, Patiţel, Handraburava, Botca, Perelita, Osinua, Iasinova, Ilia,

1) Ucazul de la 21 Octombre 1793.

Henderem, Ocna, Cosa, Berzalova (Birzula), Doibani, Comarca, sloboziile lui Arjov, sloboziile lui Marcof, Nastasia, sloboziile lui Solunschi, din vârv până la liman şi altele pe acele râuri, ale cărora nume administraţia nu le ştie. (In apropiere de Pasiţel este Mănăstirea Pasiţel, iar în biserica din Perelita este un antimins cu semnătura mitropolitului Ioachim).

Toate aceste sate şi slobozii, afară de foarte puţine, portă numiri româneşti, ceia ce dovedeşte că aceste sate au fost locuite de Români. Afără de aceasta, noi mai avem mărturiile arhiepiscopului fost al Hersonului şi a Tauridei Gavriil, care în cronologia istorică a descrierei bisericelor din eparhia Hersonului şi Tauridei tipărită în „Analele societăţei istorice" de la Odesa, volum II pag 140—210, ne-aduce oare care cunoştinţi şi despre naţiunea populaţiei în diferite sate. Aşa, sub anul 1761 dânsul spune: Satul Molovata, cu biserica Adormirei, judeţul Tiraspol, cladită cu deslegarea mitropolitului Daniil. Sub anul 1768 satul Doroţcoia biserica sf. Mihail, jud. Tiraspol. Acest sat a existat în vremea domniei Turcilor în ţara Ociacovului. Aici au trăit moldoveni, ale cărora biserici au fost de lemn, biserica ce există este clădită după bine-cuvântarea mitropolitului Daniil". Sub anul 1770: „satul Mahala, cu biserica sf. Arhanghel Mihail, ţinutul Tiraspol. Biserica este clădită cu bine-cuvântarea mitropolitului Daniil". La 1771 „satul Pogrebă, biserica sf. Mihail, jud. Tiraspol, clădită după bine-cuvântarea mitropolitului Daniil". Sub anul 1772: „satul Cucierca, biserica sf. Mihail, jud. Tiraspol, clădită după bine-cuvântarea mitropolitului Daniil". Sub anul 1773: „satul Delicova, biserica Sf. Mihail, jud. Tiraspol. Acest sat a existat încă pe vremea domniei turceşti şi în el au trăit moldoveni; această biserică în arătatul an este clădită după bine-cuvântarea mitropolitului Daniil".—Sub acelaş an 1773: „satul Butor, biserica Sf. Arhanghel Mihail, jud. Tiraspol este clădită după bine-cuvântarea mitropolitului Ioachim". Sub anul 1774: „oraşul Ananiev biserica Sf. Nicolai, de lemn, judeţul Ananiev.

Aici este clădită biserică nouă de piatră; trăesc moldoveni şi malorusieni". Sub anul 1778: „satul Ciornitaşlâc, biserica Sf. Vârvara, ţinutul Bobrinsc, clădită de parohieni colonizaţi din Moldova"; sub acelaş an satul Maximovca cu bicerica Sf. Arsenie, judeţul Bobrinsc, clădită după cererea secund-maiorului Maxim Ciorbă şi a locuitorilor, care în dosarul despre clădirea bisericiei începută la 1877 sunt numiţi „noi colonişti".—Sub anul 1779: satul Garaganovca cu biserica sf. Nicolai jud. Odesa. cnainte de această biserică în vremea domniei turceşti a fost altă biserică de lemn învelită cu stuh, începutul căreia nu se ştie. Au trăit aici numai Moldoveni, care şi ţiştăzi sunt printre Malorusieni, având biserica de piatră zidită în anul 1802.—Sub anul 1780: satul Pesciani-Brod, biserica Sf-tului Ioan Botezătorul jud. Bobrinsc. Cum se vede din dosarul pentru construirea bisericei, a început a se coloniza în 1870 şi a avut atunci în sine suflete 631 de ambele sexe, în majoritate Valahi. „Sub acelaş an satul Pantasievca, biserica Sf. Mihail, de lemn, ţinutul Alexandrisc fondată la 1780, iar construirea ei ea după raportul secundmaiorului Pantasie s'a început în anul 1779. Dintr'acest dosar se vede că slobozia aceasta a fost colonizată înmajoritate cu locuitori de naţiune valahă şi sârbească".—Sub acelaş an satul Iasca, biserica Sf. Gheorghe, de piatră, ţinutul Odesa. In Iasca încă în vremea Turcilor trăiau Moldoveni şi aveau biserică probabil de lemn. Acum în anul 1832 s'a clădit aici o biserică de piatră.—Sub acelaş an, oraşul Dubăsari, biserica Adormirea Maicei Domnului, ţinutul Ananiev, construită cu bine-cuvântarea preafiinţitului mitropolit Proilav. Acum în locul acelei siserici există alta de piatră clădită la anul 1809.—Sub anul 1785: satul Pleteoni-Taşlic, biserica Sf. Nicolai, de lemn din ţinutul Bobrinsc. Din dosarul despre clădirea acestei biserici se vede că locuitorii cei dintâi ai acestui sat de stat sunt toţi de naţiune valahă, confesiunea grecească; ei au venit pe aici din locurile lor de mai înainte, în

vremea războiului Rusiei cu Turcia, va să zică şi colonizarea lor aici s'a întâmplat mai înainte.—Sub anul 1786 oraşul Novo-Mirgorod, biserica Sf. Ilie, de piatră, ţinutul Bobrinsc clădită prin stăruinţa negustorului Nicolai Hagiu.—Sub acelaş an satul Şuhoi-Taşlic, biserica acoperemântului Maicei-Domnului, de lemn, ţinutul Bobrinsc, c'ădită după bine cuvântarea lui Ambrosie arhiepiscopul Ecaterinoslavului şi după gramota lui, dată la 6 Febr. 1787, cu prilejul raportului locuitorilor arătatului sat din care se vede, că ei toţi au fost de naţiunea valahă şi au trăit în satul Suhoi Taşlic, de la începutul colonizărei lor în Rusia; iar colonizarea s'a întâmplat înainte de aratatul an 1787. Sub anul 1789 satul Speia biserica Sf. Nicolai, de peatră, jud. Tiraspol. Inainte de această biserică au fost probabil alta de lemn. Satul există încă din vremea turcilor şi traiau aici Moldoveni. Sub anul 1790: satul Ternovca biserica sfântei Paraschive, jud. Tiraspol. Inainte de această biserică a fost încă din vremea turcilor, alta, tot a Sfântei Paraschevei, de lemn, clădită de Moldoveni. —Sub acelaş an satul Goeni biserica Sfântului Nicolai jud. Tiraspol. Până la aceasta a fost altă biserică de lemn. Satul a existat încă în vremea Turcilor şi traiau în el Moldoveni.

Sub acelaş an satul Calagleia cu biserica sfântului Nicolai, judeţul Odesa. Această biserică acuma nu este; iar în locul ei există de la 1802, o biserică de piatră. Cea dintâi adică clădită în anul 1790, au construit-o Moldovenii din lemn, întorcânduse aici după războiul Ociacovului (1789—1791.) Moldovenii şi astăzi trăesc aici; mai trăesc asemene aparte Velico-Rusieni şi Malo-Rusieni. Sub acelaş an: oraşul Ovidiopol, biserica catedrală a Sf. Nicolai, de piatră, jud. Odesa. Această biserică acuma nu este aici; locul ei se arată numai prin un stâlp de piatră. Deci fiind că aici trăiau moldoveni ortodoxi încă pe vremea turcilor, apoi este drept că în Oviodopoli, care a fost numit cu acest nume mai târziu erau şi alte biserici. Sub acelaş an, satul Grădiniţa, biserica Maicei

Domnului, de piatră, jud. Odesa. Aproape de 1790 s'au sălăşluit în Grădinţa, cazacii-zaporojeni; iar când ei s'au dus la Cuban, apoi locurile lor le-au ocupat malorosienii, care şi astăsi cu o mică parte de moldoveni trăesc aici, având biserică de piatră în numele naşterei Maicei Domnului, clădită în anul 1823. Sub acelaş an: satul Şibca, biserica Sf. Nicolai, de piatră, jud. Tiraspol. Satul Lunga, biserica Sf. Nicolai, jud. Tiraspol. Satul Tocmazeia, biserica Sf. Mihail, jud. Tiraspol. Satul Roghi, biserica Naşterei Maicei Domnului, jud. Tiraspol. In apropierea acestui sat şi anume nu mai departe de 2 vârste de la el, era odată monăstirea Roghi, astăzi desfiinţată. Această monăstire a fost situată pe malul stâng al Nistrului, de la oraşul Dubosar 5 vârste în sus pe râu. Nu se ştie în care an mănăstirea a fost clădită. Pe aicea ne-au dus pe noi din satul Roghi locuitori prostişori de suflet moldoveni, cari păstrează încă nu puţine obiceiuri strămoşeşti, au deosebită stimă şi respect către cei mai mari, au dragoste către bisericele dumnezeieşti şi către clerul său. Locuitorii cu toate că ei spun că trăesc sarac, stăpânesc pământul de mare folosinţă şi să ocupă cu viticultura. Vorbesc moldoveneşte dar ştiu şi ruseşte. Slujba bisericească se face în amândouă limbele. — Sub acelaş an satul Ciobruci (Ciubărci) biserica Acoperemântului Maicei Domnului, de piatră, jud. Tiraspol. Inainte de această biserică au fost aici un paraclis de lemn, acoperit cu stuh, clădit de Lipoveni-Necrasovţi în vremea Turcilor.— Sub anul 1791 satul Pasiţel biserica St. Nicolae, de lemn, jud. Ananiev. Acestă biserică în anul 1791 numai s'a reparat. (In apropiere de satul Pasiţel era monastirea Pasiţel desfiinţată). Biserica în vremea turcilor a fost cea mai saracă, de lemn, apoi s'au clădit altă biserica tot de lemn, care după desfiinţarea monastirei au fost vândută în satul Ponoară unde este şi astăzi. In locul monăstirei Pasiţel este astăzi o casă, unde locueşte un locuitor din moldoveni, care se ocupă cu ţesetoria pânzei pentru întrebuinţarea ţaranilor şi mai mult nu este nici o clădire.—

Sub acelaş an, satul Coroţcoe jud. Tiraspol, cu biserica de peatră. Locuitorii de lângă această biserică sunt moldoveni, malorusieni şi oparte Lipoveni-Necrasovţi. — Sub acelaş au satul Iasinova, biserica Adormirea Maicei Domnului, de piatră, jud. Tiraspol. — Sub acelaş an satul Valea-Huţului biserica Sf. Neculai, de peatră, jud. Ananiev. Inainte de această biserică a mai fost încă alte două, una după alta, şi s'au distrus. Satul a existat încă de prin vremea turcilor şi au trăit aici moldoveni. — Sub anul 1792 satul Caspero-Nicolaevca, biserica Sf. Dimitrie, de peatră jud. Kerson, astăzi aici este altă biserică, clădită în 1817 de peatră, trăiesc oparte moldoveni, colonizarea cărora s'a întâmplat până la alipirea oblastiei Ociacovului. Satul Parani biserica Sfântului Nicolai, de piatră, jud. Tiraspol, locuitorul din acest sat Evstratie Vântul în anul 1872 a rugat pe arhiepiscopul Ambrosie ca dânsul să deie deslagare pentru cladirea acestei biserici. Satul Remerovca, biserica sfântului Ioan înainte mergătorul, de piatră, jud. Tiraspol. — Această biserică au fost de lemn şi în anul 1820 s'au zidit alta nouă. Satul l-au colonisat după biruirea oblastii Ociacovului şi locutorii ei sunt Moldoveni. Satul Gisirim biserica numele Maicei Domnului, de lemn jud. Tiraspol. Satul Perilet, biserica sfântului Mihail, de lemn, jud. Ananiev. Aceste biserici în anul 1791 şi 1792 cu deslegarea Preafinţitului Gavriil, fiind foarte vechi s'au reparat, prin urmare avem bază, ca începutul lor să-l referăm la vreme mai denainte. In biserica Perelita este un antimins cu iscălitura Preasfinţitului Ioachim. Satul Ocna biserica Adormirea Maicei Domnului, de lemn, jud. Tiraspol. Această biserica este cea mai veche şi în locul ei la 1840 proprietarul din acest sat a clădit altă biserică de piatră în stil bizantin. Satul Doibani, biserica Sfântului Mihail jud. Tiraspol, până la această biserică a fost alta de lemn, satul exista încă de pe vremea turcilor şi trăeau aici moldoveni. — Satul Birzula biserica sfântului Ioan Teologu, de lemn jud. Ananiev, până la această biserică a fost altă de lemn, dar în alt loc cu acelaş nume, cladită

încă din vremea turcilor, locuitorii au fost moldoveni care şi acum sunt. Satul Mălăeşti biserica sfântului Nicolae, de piatră, jud. Tiraspol, nu se ştie când a fost cladită această biserică, deci altă biserică înaintea ei n'au fost. Satul este din vremea cucerirei oblastiei Oceacovului şi trăesc aici moldoveni.

Satul Glina, biserica Sf. Nicolai, de piatră, jud. Tiraspol. Clădită cu stăruinţa zaporojenului Tuliţă, de lemn, acoperită cu stuh, în locul căreia s'a clădit alta de piatră, au trăit aici zaporojeni şi moldoveni, care şi astăzi trăesc aici cu o parte de malorusieni. Satul Slobozia, biserica Sf. Mihail de piatră, jud. Tiraspol. Inainte de această biserică a fost aici alta al căreia început nu se ştie. Se spune că în vechime Slobozia să chema Rufa. Satul Nezavertailovca, biserica de piatră, jud. Tiraspol, locuitorii la această biserică sunt moldoveni, malorosieni şi înainte au fost o parte de lipoveni-Necrasovţi. Satul Andreevca, biserica Adormirea Maicei Domnului, este clădită de marinarul căpitan Emilian Suceveanu şi sfiinţită în anul 1798 după bine-cuvântarea mitropolitului Gavriil. Satul Golta, biserica Sf. Nicolai de piatră, jud. Bobrinsc, Satul Sucleia, biserica Sf. Nicolai, de piatră, jud. Odesa. Sub anul 1793: Oraşelul Cantacuzinovca, biserica Sf. Ioan Inainte Mergătorul, de piatră, jud. Ananiev. Satul este colonizat de colonişti din Moldova pe pământul dat conţilor Ion şi Nicolae Cantacuzin, cari au şi clădit această biserică. Sub acelaş an Nov-Pocrovca, biserica Acoperemântul Maicei Domnului, jud. Odesa.

Sub acelaş an: Satul Qsipovca, biserica Sf. Iosif, de piatră, jud. Tiraspol; această biserică este cladită după deslegarea dată de mitropolitul Gavriil la 29 octombrie 1793 de proprietarul contele Vasilie Argutinschi — Dolgoruţchi, „în sate care din nou se colonizază" cu malo-rusieni şi moldoveni. — Sub acelaş an, satul Teia biserica Sf. Parascheva, de piatră, jud. Tiraspol, acest sat format din moldoveni, a fost distrus de tatari şi biserica în sat au fost arsă, pentru aceasta aici este biserică

nouă şi locuitorii s'au sălaşluit din nou. Satul Harjova, biserica Sf. Gheorghe, de piatră jud Tiraspol. Este clădită de proprietarul Gujev, satul este contemporan cu biserica, care este situată pe un loc înalt foarte frumos, de unde curge un pârău cu apă destulă de isvor, trăesc malorosieni. Sub acelaş an Hnielcova, biserica Sf. Nicolai, de lemn, jud. Bobrinsc. Satul Taşina biserica Sf. Adrian şi Natalia, de piatră jud. Odesa. Taşinu este sălăşluit de moldoveni. Satul Buzinovca, biserica Sf. Mihail, de piatră jud. Odesa, colonizarea satului este contemporană cu clădirea bisericei. Ceidintăi locuitori au fost Malorusiani, apoi moldoveni, nemţi şi armeni. Satul Handrabur, biserica Sf. Mihail, de piatră jud. Ananiev. — Sub anul 1795: satul Nicolaevca — Vântulova, biserica Sf. Ioan Teologul, de lemn, jud. Bobrinsc, închisă în anul 1840.

Sub acelaş an: Satul Nicolaevca, biserica Sf. Mihail, de piatră, jud. Bodrinsc. Acest sat s'a format de moldoveni, din diferite trepte, colonizaţi din Moldova.

Sub acelaş an satul Baital, biserica Naşterei Maicei Doamnului, de lemn, jud. Ananiev.

Trăesc în Baital în părţi drepte malo-rusieni şi Moldoveni. — Sub anul 1797 satul Bogoslava, biserica Sf. Ioan Teologul, de piatră, jud. Tiraspol. Biserica este cladită de proprietarul Ivan Grosul — Tolstoi. De atunci există şi satul în care trăesc malorusieni. Locul este bogat cu ape de isvor. — Sub anul 1799 oraşul Odesa, biserica Edinoverilor, Acoperemântului Maica Domnului, de piatră. După bine cuvântarea arhiepiscopul Kişinăului şi al Hotinului, Dimitrie, biserica s'a sfinţit în acelaş an (1822). Se ştie că ţinutul Odesa până în râul Bug, până la 1837 apartine eparhiei de Kişinău. — Sub acelaş an satul Sfetloepoliscoe, biserica Sf. Dumitru, de lemn, jud. Alexandrisc este clădită de locot. colonel Trandafilov. — Sub anul 1800: satul Ilinscoe biserica Sf. Alexandru, de piatră jud. Odesa. Sub anul 1804: oraşul Tiraspol, biserica catedrală a Sf Neculai, de piatră. Se ştie după informaţii drepte verbale, că în locul unde astăzi este

orașul Tiraspol încă pe vremea domnirei turcești era satul moldovenesc Susleia în care era biserica Sf. Erarh Nicolae, de lemn, acoperită cu stuh. Nu se știe de cine și când a fost clădită.

În anul 1787, până la începutul rezboiului Rusiei cu Turcia, guvernul turcesc a trimis o parte de tatari din Bugeac, în oblastia Ociacovului, ca să jăfuiască și să distrugă toată populația, mai ales prin locurile apropriete de malul Nistrului; înștiințând despre aceasta locuitorii din aceste locuri, au fugit în diferite părți, unii în fosta Polonie, alți peste Bug în Rusia, iar cea laltă parte Tatarii au dus-o în Turcia, arzând cu foc locuițele lor; atunci au fost ars și satul Sucleia împreună cu biserica. Iar când în anul 1791 s'a închiet pacea între Rusia și Turcia și oblastia Ociacovului a fost dată Rusiei, și locuitori cei fugiți au început a se întoarce la locuințele lor dinainte și au început a se forma din nouă sate, atunci și locuitorii din Suclea au venit la hogiacurile lor de mai înainte, și au format un sat mic, cu acelaș nume și fiind că ei erau deprinsi cu slujba dumnezeiască și fără ea nu puteau să steie mult, apoi după petiția Coșevoiului oastei de la Marea — Neagră, fiind-că această oaste de la 1790 — 1794 ocupa toate locurile de pe maluri, începând de la Bendir și până la Oceacof, și cu deslegarea lui Ambrosie arhiepiscopul de Ecaterinoslav în anul 1792, au clătit alta tot de lemn, acoperită cu stuh și cu aceiaș numire.

Iar când prin înaltul rescript de la 17 Iunie 1792 pe numele generalului Cahovschi s'a poruncit ca, să fie făcută o linie de graniță de cetăți pe Nistru și comandantul oștilor din oblastia Ociacovului graful Suvorov Râmnicschi a ales pentru cetate locul în aproprierea satului Sucleia, care apoi de Inginer Maior Devolan său și clădit și s'a numit „principala cetate a Nistrului la gura Botnei", apoi pe lângă această cetate au început a se forma un forștat de oameni mutați în 1794 din orașelul Părcani, asemeni și din locuitori care au venit în acelaș loc unde

a fost satul Sucleia din care cauză locuitorii acestui sat s'au mutat mai jos cu trei vârste pe Nistru şi biserica lor au remas biserică de forstat.

Apoi, când prin înaltul ucaz de la 27 Ianuar 1795 s'au fondat guvernia Vosnesensc şi forştatul de lângă cetatea principală a Nistrului a fost numit Tiraspol, oraş de judeţ, atunci şi biserica a fost numită biserică de oraş; iar prin acelaş ucaz de la 18 Decembrie 1797 s'au numit biserică catedrală de stat. Şi fiindcă de la început această biserică s'au clădit în grabă şi din lemn de salcie, din aceasta cauză până pe la anul 1800 a ajuns la aşa vechime că nu se mai putea repara, apoi din această cauză asemene şi pentru vederea din afară nu prea bună şi ne potrivită pentru un oraş de judeţ în aratatul an după deslegaea lui Gavriil mitropolitul Novorosiei şi Dniprului au început a se clădi, şi în anul 1804 s'a sfârşit această biserică de peatră purtând aceiaş numire, care este până în ziua de astăzi.

Pe lângă ea nu e nimic de însemnat din anticităţi. —Sub anul 1805 satul Brailovca biserica Sf. Duh de piatră, jud. Bobrinsc.—Sub anul 1808 satul Braşovanovca, biserica Acoperemântul Maicei Domnului, de piatră, jud. Tiraspol, nu se ştie dacă a fost aici până la aceasta şi alte iar biserici; locuitoriii aici tot deauna au fost Moldoveni.

Sub anul 1810: Satul Perişor, biserica Sf. Nicolai, de piatră jud. Ananiev, până la această biserică au fost aici un paraclis, deci acest paraclis cum şi satul nu mai înainte a început a exista de cât pe la cucerirea oblastiei Oceacovului de Rusia. Sub anul 1811 satul Covaleovca biserica Sf. Mihail, de piatră jud. Odesa. Sub anul 1820 oraşul Odesa suburbia Moldovanca, biserica Sf. Mihail de piatră. Această biserică în aratatul an 1820 s'a sfinţit, iar la 8 Noembre 1817 s'a fondat după cererea înputernicitului de locuitorii sloboziei Moldovanca, burghezul Molse Ducinschi, care cerere s'a dat la 12 Noembre 1815.

Această parte de oraş se chiamă Moldovanca fiindcă după cucerirea oraşului Ociacov aici au trăit Moldovenii

prizonieri. — Sub anul 1821, satul Taslic, biserica Sf. Gheorghe, de piatră, jud. Tiraspol; până la această biserică a fost aici alta de lemn încă din vremea turcilor, va să zică şi satul atunci exista şi trăiau în el Moldoveni. Sub acelaş an satul Gorievca, biserica Adormirea Maicei Domnului, de piatră, jud. Tiraspol. Nu se ştie dacă a fost până aici alta biserică, pe lângă asta au trăit şi trăesc aici Moldoveni. Sub anul 1829 satul Alexandrovca, biserica Acoperemântul Maicei D-lui, de piatră, ţinutul Tiraspol, ea este clădită după dorinţă şi cerera nobililor şi locuitorilor de naţiune Moldoveni care s'au sălăşluit aici şi au cerut deslegare să clădească biserică încă în anul 1807. Sub anul 1835 satul Chetrosanovca, biserica Sf. Troiţa, de lemn, jud Bobrinsc.

De la 1793 până la 1799 în oblastia Ociacovului alipită de gubernia Ecaterinoslavului, ca Chiriarhi vedem pe fostul mitropolit al Moldovei Gavril Banulescu Bodoni; chiriarhia lui a durat până la 1899, când dânsul a fost mutat la Chiev ca mitropolit. De la 1799 până la 1810 în regiunea dintre Nistru şi Bug au remas ca chiriarhi arhiepiscopii de Ecaterinoslav.

De la 1812 noi găsim proiectul exarhului Sf. Sinod din Moldova, Valahia şi Basarabia, în care se recomanda Sf. Sinod ca bisericele dintre Nistru şi Bug să fie administrate de arhiepiscopul Chişinăului şi Hotinului. Această anexare, scrie Gavriil, nu numai ar perfecţiona această eparhie, ci chiàr şi pentru popoarele ce locuesc în ea ar fi mai de bucurie, fiindcă stepele Oceacovului cum şi Basarabia sunt locuite de Valahi, Greci, Bulgari, şi de colonişti de diferite naţiuni, iară Rusi sunt foarte puţini. După moartea lui Gavriil la 1821 această regiune au fost administrată de sucesorul său, Dimitrie Sulima până la anul 1837 când s'a înfinţat eparhia de gradul II-lea cu numirea de Herson având catedra în Odesa. Tot atunci bisaricele din Odesa, Ananiev şi Tiraspol şi din ţinuturilor lor, au început a fi administrate de chiriarhii din Odesa.

Inpărţirea oblastiei Ociacovului sau a regiunei dintre Nistru şi Bug, în blagocinii sau protopopiate vom înţelege şi mai clar dacă ne-vom adresa la ajutorul cărţilor. Blagocinii cei dintăi să întindeau de la gura lagorlâcului până la Tiraspol; — a doua blagocinie se întindea de la Tiraspol până la limanul Nistrului şi pe malul Marei până la Agibeia sau Odesa de astăzi cu noile slobozii pe Cuciurgan, Cuialnic şi Svinaia; — a treia blagocinie cu mai largă întindere, dar cu cea mai mică populaţie, se întindea de la Balta pe Codâma şi Bug până la limanul Bugului; — şi în sfărşit blagocinia a 4 se întindea de la gura Sagorlâcului în sus până la Balta.

Regretăm că nu toţi blagocinii au presentat informaţiunile care se cereau dela ei. Judecând după raportul blagocinului cercului al doilea, a preotului Roman Ivanov cauzele nepresentarei înformaţiunilor administraţiei duhovniceşti de la Dubăsari au fost variate dificultăti. Intre altele preotul Roman Ivanov, raportiază administraţiei duhovniceşti că nu numai în satele boiereşti, ci şi în satele de stat, capătă căruţi cu mare înpotrivire şi dânsul se roagă ca în viitor să se ia alte măsuri şi să fie cerut ajutor de la cine se cuvine. Pe baza citatului registru de sate şi slobozii, care întrau în oblastia Oceacovului, aicea erau până la 60 parohii ortodoxe.